

Forfatter: Drachmann, Holger

Titel: Et Brev

Citation: Drachmann, Holger: "Et Brev", i Drachmann, Holger: *Samlede poetiske Skrifter*, 1906-1909, s. 108. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-drachmann05tom-shoot-workid54993/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede poetiske Skrifter

Og en af Betjentene kom og holdt den sorte an; og derved vaagnede Rasmus igen, og han traadte frem og spurgte, hvad det skulde betyde?

Naa! sagde Betjenten. Jeg mente, at det var et herreløst Kørøjt! Neji svarede baade Rasmus og jeg. Vi er rigtignok med! —

Hvad har I da paa Slæden?

Det er Torsk fra Flynderup. Fem og firsindstyve Snese; og en tabte jeg i en Snedrive!

Tæller Du dine Torsk i Stykkevis? spurgte han.

Nej, i Snesevis!

Ja saa! Men I kan ikke køre gennem Byen med *den* Klokke. Det kan I da nok begribe?

Aa hvad! sagde jeg. Nu er vi kørt med den over Nivaa og Hørsholm og Sorgenfryd hertil; og det har været et stift Stykke Arbejde. Nu kan vi lige saa godt køre med den ned til Højbro! — Og saa blinkede jeg hen til Rasmus og sagde: Mon ikke disse Herrer skulde have Smag for en rigtig køn Torsk; hvad mener Du, Rasmus?

Og min Kammerat og jeg tog en Snes Stykker af Læsset, og Politiet lo og stak hver et Par Stykker i Baglommen; og saa kørte vi med den store Kirkeklokke og de 85 Snese Torsk gennem Byen! —

„Nej," sagde jeg. „Nu havde De kun 83!"

„Rigtig! Men dem fik jeg ogsaa godt solgt alle sammen. Og saa havde vi glemt vort Slid. Og nu har De hørt den Fortælling om den Juleaften. Og der var rigtignok hverken Risengrød eller Gaasesteg eller Kage eller røde Lys. Og ondt døjede vi, og det værker endnu i alle mine Lemmer. Men jeg siger bare: der er dem, som har det meget værre. For der er mange — grumme mange, gode Herre — som ingen Torsk har at sælge; ja ikke en Gang nogen at spise! Og hvad hjælper saa Juleaften?"

ET BREV

Min kære Søster.

Jeg er „over alle Bjerge", jeg bor i Søstaden Venedig. Jeg føler mig som en Dykker paa Havets Bund. For en Tid kan det være interessant nok, som en saadan ensom Arbejder paa Havets Bund at forsøge at løfte den sunkne Stad op over Vandspejlet. Men det er et melankolsk Arbejde, og Du kan ikke, som Du sidst sagde mig, lide melankolske Mennesker, fordi der altid er noget skævt ved dem;

enten har de noget, som gnaver dem, eller ogsaa bestræber de sig for at faa noget, som gnaver dem. Og hvad skal det til? Det eneste, Du respekterer, er dog Tandpine; og herfor gives oven i Købet Læger.

Jeg sidder imidlertid i min Dykkerklokke. Og for at undgaa det, som jeg ikke maa være, vil jeg skrive mig ud af det. Jeg vil sende et Brev fra Klokken op til Oververdenen. Egentlig burde jeg stile det til en af mine Venner. Men mine Venner ere saa underlige. Det er alle sammen Hædersmænd, prægtige Folk; ellers var de jo ikke mine Venner. Men de skal nu altid ræsonnere. Den ene vil sige, naar han faar mit Brev: Saa! der er han igen med sin ordrige Stil. Har jeg nu ikke sagt ham mange Gange, at det gælder at koncentrere? Her faar jeg en hel Dykkerklokke fuld af Venedig. Jeg vilde være tilfreds med kun at faa en lille Æske, ikke større end en Pille-Æske; enhver Pille maatte indeholde, om det saa var den hele Apotekervidenskab, men komprimeret; og der skulde være „Heksemel“ i Æsken, saa at Pillerne ikke blev fugtige og hulnede ud! En anden vilde sige: Venedig, hm! Bare han nu maa være lidt forsigtig! Og han vilde slaa op i Schandorphs Doktordisputats: Goldoni og Gozzi og læse de Sider, hvor Venedig skildres i den sidste Halvdal af forrige Aarhundrede; og han vilde have en Fornemmelse af, at Byen ikke har forandret sig stort siden, og han vilde endnu en Gang sige: bare han nu maatte være lidt forsigtig og ikke sætte sine Venner i Forlegenhed herhjemme.

En hvilken som helst af mine Venner vilde have noget at anke over, hvis jeg stiledede Brevet til ham; derfor skriver jeg til Dig. Jeg skal ikke trætte Dig med Vidtløftighed, og jeg skal ikke sætte Dig i Forlegenhed. Hvor kunde jeg det? Et Brev til en Dame holder altid igen paa Brevskriverens Pen. Det gør mere; det kalder Hjertet frem paa Papiret. Og hvad man nu end vil sige om den Mérimée'ske Marmorstil og om Forsigtighed, saa gælder det dog om at vise Hjertet frem, naar man vil forstaaes af de bedste Læsere, af Kvinderne. Det har jeg gjort, saa længe jeg har skrevet, og jeg indser oprigtig talt ingen Grund til, at jeg heri skulde forandre mig, fordi der er Folk omkring mig, der holder af at gaa med Frakken tæt tilknapet.

Kan Du tænke Dig en Dykkerklokke? Ja — Nej! Behøves heller ikke. Thi selv om Du havde set en saadan Tingest, maatte Du abstrahere enormt for at blive klar over, hvad jeg egentlig mener. Min Klokkes Vægge ere nemlig udvidelige. De spænder over en By paa hundred og tredive Tusind Sjæle, og disse ere tillige med Paladser og Kirker, Broer og Baade sunkne ned paa Havets Bund og ligger der nede, stille bortgemt, og lader Vandet strømme langsomt ind og ud, ud og ind, hen over deres døde Hoveder.

Jeg sidder øverst oppe i Klokkens Bund og har trukket Benene op under mig som en Mand, der ikke er uden Bekendtskab med Levantens Skik og Brug. Jeg føler Fugtigheden slaa op imod mig med sin ramme Lugt, blandet med Lugten af Appelsinskaller og Cigaretter. Jeg hører den stadige Lyd af skvulpende Vand, slæbende Trin over de tre Hundrede og firsindstyve Broer, og det evige Sjun, Sjun, Aareslagens Lyd i de indsnævrede Vande, tilbagekastet af de høje Murflader. Jeg sér aldrig Solen selv, men dens bløge, gullighvide Skær, der ved Døgnets Begyndelse er stærkt orangefarvet, ved dets Ende er purpurrodt som Tomaten, Kærlighedsæblet. Jeg taler om Døgnets Ende og Begyndelse! jeg har i Grunden aldrig med Sikkerhed vidst, hvornaar det var Morgen og hvornaar det var Aften i den sunkne Stad. Undertiden har jeg oppe over mig, gennem den fine, flimrende Dis, anset Solen enten som en Orange eller et Kærlighedsæble. Jeg har da sagt mig selv, at det var Morgen eller Aften. Med Sikkerhed har jeg kun vidst, at det var Nat; enten en stjernebesaaet, mørkeblaa Nat, hvor Kirker og Paladser, Broer og Baade sank sammen i uopløselige Grupper; eller en maaneoplyst, blændende Nat, hvor hvert Palads, hver Kirke spadserede som en Kæmpe frem af sin egen Slagskygge, og, med Hovedet stolt hævet mod Himmelbuen, sagde: Se, her er jeg, Dogen! her er jeg, S. Marco! Hvem gør os Rangen stridig?

Og i en saadan Nat som den her nævnte, var det, at jeg skrev ... dog herom senere.

Véd Du, kære Ven, hvad morbidezza er? Jeg skal forsøge at forklare mig. Ovenfor berørte jeg, at jeg sjælden havde set Solen selv. I de snævre Kanaler og de endnu snævrere Gader rage Murfladerne højt, lodret op i Vejret. Balkon mødes næsten med Balkon; Taggesimserne synes at ville kysse hinanden. Forneden er en Rende af grønligkoldt Vand; foroven en Strimmel Luft, et eneste Strøg med en Pensel, dyppet i gullighvidt, der kun paa Helligdagene gaar over i Ultramarin. Igen den sunkne Stad; thi den Strimmel Luft foroven kunde lige saa godt være en Strimmel glasklart Vand, hvor Lyset langsomt filtrerede sig igennem og dæmpet sank ned over Murfladerne af de stille, øde Paladser.

Ud af Balkonvinduet paa en saadan Bygning, et gammelt forfaldent Palads, titter et bløgt, kvindeligt Hoved. Det synes at være en gammel Mesters Billed. Indfattet i den byzantinsk-gotiske Loggias Søjler lyser det med klare Farver frem fra Baggrundens Mørke. Ikke en Mine fortrækker Ansigtet. Den fulde, fintegnede Oval synes at svømme med bløde Konturer i det Væld af nedstemte Farvetoner, der omgiver det. Hovedet lever, aander. Det er intet animalsk Liv, men det Liv, som den gode Kunst indblæser sine Skikkelser. Man

kan sætte sig paa den modsatte Balkon og stirre paa det. Ikke en Bevægelse, som røber Frygt eller Interesse. Panden, Kinderne og Hagen har alle tilsammen det samme næsten gennemsigtige Skær af en Blegthed, hvor den utilgængelige Fornemhed rækker Hungeren Haanden. Fugtigheden, der lægger sin glinsende Fernis ud over Murene, den af Solen aldrig helt gennemtrængte Luft i den snævre Kløft, utilstrækkelig Ernæring enten af et Lune eller af Trang, naturlige Promenadeturer paa Markuspladsen eller i Gondolen, et nedarvet Blod, der er for fornemt til at ville gennemrulle hele det sarte Legeme, en Lidenskab for en drømmende Fortabelse i Fortiden og for et uvirksomt Ophold i store, øde, halvkolde Rum, — en stille, selvførtærende Lidenskab med halvvaagne Drifter, der nu og da skyder sine Glimt ud gennem de store, mørke Øjne, og Du har et Forsøg paa en Forklaring af den Blegthed, der kaldes Venezianerindernes moribidezza.

Og nu løfter Hovedet sig. I den aabne Balkondør, lænet frem over Ballustraden, staar den slanke Skikkelse. En fin, hvid Haand drejer en Oleandergren mellem de smaa Fingre. En tankeløs Leg. Bladene falde et for et ned i Kanalen under Altanen. Hovedet hælder sig ud over og ser ligegyldigt ned i Vandet. Saa løfter Hovedet sig atter, og de store, mørke Øjne glider hen over den fremmede paa Balkonen lige overfor. Ikke en Anelse af Nysgerrighed i disse Øjne. Hvad er Du for mig? synes de at ville spørge. Du kom i Gaar og Du gaar bort i Morgen. Men jeg tilhører den sunkne Stad, og jeg er selv død, og havde jeg nogen Længsel, var det kun den, at være endnu mere hensunken i Forglemmelse — og saa at gaa paa Markuspladsen i Aften med en ny Vifte. Giv mig den, Du fremmede; men forlang ingen Tak derfor!

Jeg har oppe i Norden kendt Kvinder af en saadan gennemsigtig Blegthed, med dette stillestaaende, overlegne, selvførtærende Udtryk i Ansigtet. Men de visnede hurtigt bort. De syntes ved en Fejltagelse at være bleven udrevet af deres oprindelige Jordbund og omplantet dér, hvor de ikke kunde fæste Rodder. I Venedig høre de hjemme, paa en Altan, ud over noget Vand, med en Oleandergren i Haanden. Og man kan godt bringe dem Serenader; de vil ikke misforstaa det. Man kan hilse dem beundrende og de vil ikke tage det ilde op. Man kan, hvis man er velskabt og smuk og belevet, for en flygtig Tid vinde deres Interesse, og de ville ikke tage Skade deraf paa deres Sindsro. Men vinder man deres Hjerte, saa dør de. De har jo ingen Kundskaber, ingen Ærgerrighed, ingen Interesse for kvindelig Sys-sel, der kan udfylde de tomme Rum, som Kærligheden ikke udelukker. Under Asken brænder Gløden. De kaster sig med hele deres Sjel ind i Kærligheden, skuffes, synker sammen og dør. Den frem-

mede kan dog ikke blive og gøre sig til Venezianer. Kunde man, tror Du, præparere sig til saadan at staa selvanden paa en Altan, plukke Blade itu og se ned i Vandet ?

Men min Gud, hvad er dog alt det, Du fortæller mig? — Berolige Dig, kære Ven; det er naturligvis alt sammen noget, jeg har paa anden Haand. Men Du, som selv er saa glad af Sind, saa ganske skabt for den Verden, Du tilhører, Du kunde, mener jeg, have godt af at høre lidt om de Kvinder, der tilhører den sunkne Stad. Det er dog altid rart at udvide sine Kundskaber, især naar det kan ske paa en saa nem og behagelig Maade!

Maaske! Men hør — sig mig, gaar det altid saa sørgmodigt og trøstesløst til? Lever man slet ikke i Venedig?

Ih bevares! ... paa Markuspladsen!

Du har ikke været i Venedig og kender ikke Markuspladsen. Jeg vil forsøge en Beskrivelse. Heroppe fra Klokkens øverste Bund ser jeg dybt under mig en uhyre Marmorsal, hvor kun Loftet mangler. Salen er en langagtig Firkant; Gulvet er Marmorblokke, Marmorarkader langs Siderne; i Baggrunden de fem store Portaler til en Kirke, som slet ikke er nogen Kirke i vor Forstand, men et Kunstner-tempel for den mest overdaadige Fantasi, baaret af Porfyr, klædt med slebent Marmor, oversaaet med Guldpåletter. I Salens ene Side rager en mægtig Søjle i Vejret, et helt Taarn, Kampanilen, S. Markus' Klokke-taarn. Det er for stort selv for min Dykkerklokke, som dog ellers kan udvide sig ganske antageligt. Det er den eneste Ting, der fra den sunkne Stad rager op over Vandspejlet. Langt borte fra kan Toppen af Taarnet ses; og naar Klokkerne ringe heroppe ved Solnedgang, saa bæres i malmfælde, alvorlige Toner Sagnet om den stærke Republik vidt over Sø og Land.

Det vilde ikke nytte stort, at jeg begyndte med at fortælle Dig om denne Kirkes orientalske Bygningsmaade, om Arkaderne langs Salens Sider, der bære de gamle og de nye Procurazier, Embedsboligerne for den gamle Republiks højeste Patriciere, om Kampanilens Bygmestre o. s. fr. Men naar jeg siger Dig, at Markuspladsen er den fælles, store Familjesal for Venezianerne, hvem Færdselsplads ellers er saa knap tilmaalt, saa vil Du i det mindste faa et Indtryk af det familiære, der i Syden kommer sammen uden at fornærme gensidig, der blander sig i broget Mængde uden at rende paa Albuen, der morer sig kosteligt et Karnevals-døgn igennem, og saa hilser og fjerner sig, og ikke indiskret snuser omkring i Krogene bag efter for at fremtvinge en Fortsættelse, der ikke har været ønsket og som næsten altid vil skuffe.

Jeg har slentret saa ofte omkring i denne Sal, at jeg til Slutningen kendte de fleste Ansigter. Jeg har nikket til flere, er bleven hilst paa

af mange, og har budt nogle Chokolade. Og hvem var saa alle disse mine bekendte? Ja, Gud maa vide. Undertiden er der blevet nævnet mig et Navn, som havde en Klang saa fornem, at jeg uvilkaarligt maatte studse. Undertiden traf jeg i en snæver Sidegade, i en Butik eller i et aabent Værksted, paa en bekendt fra Pladsen, som da hilste og nikkede og derpaa gemytlig fortsatte sin Bestilling. Undertiden er jeg for halvanden Franc bleven roet omkring i en Gondol af et Individ, som med fin Takt tav stille, saa længe jeg tav, men som, da jeg henvendte et Par spøgende Ord til ham, med en gratias Haandbevægelse tilkendegav sig som gammel bekendt. Jeg huskede da Fyren, med Trøjen kastet over den ene Skulder og Hatten paa Snur, slentrende med Herremine op og ned ad Marmorsalen; han traadte saa elegant i Marmorfliserne, som om han aldrig havde sat sine Saaler paa andre Gulve, og — ja, det er jo sandt, han var født en Nat under Procuraziernes Arkader; hans Baad laa under Ponte della Paglia, Dogepaladsets Marmorbro; han roede fremmede hen til og viste dem omkring i de gamle Paladser; han sov om Dagen under Markuskirkenes Portal; han havde den Ære fra Fødsel til Død kun at slide Marmor.

Og hvilken Karl han var at se til! Han havde Miner og Gestus som en Adelsmand. Men det forstaar sig: hvorfra skulde Plebejervæsenet komme, naar man hele sit Liv igennem figurerer vis à vis med Dogen?

Jeg husker ham en Morgen lige efter Karnevalet. Jeg sad og halvblundede i Gondolen og lod den friske Vind fra Adriaterhavet, der strøg tværs over Lidoen, svalde min hede Pande. S. Markuskanalen var som uddød. Naar jeg af og til missende aabnede mine Øjne, saa' jeg gennem et Slør af Soltaage og Søvnighed den vidunderlige Stad glide mig bølgende forbi. Mere end nogensinde før syntes jeg da, at det var gennem Vandet jeg saa' den, at det var paa Havets Bund, at jeg bevægede mig ... og saa kom afbrudte Erindringer af Nattens larmende Musik, af Sang og Guitarspil, af støjende Masker og stilfærdige Dominoer; og det gjorde mig yderligere forvirret med Hensyn til Tid og Sted, og jeg forelagde min Gondoliere det menneskelige Spørgsmaal:

Hvad Tid er det paa Dagen?

Jeg véd ikke saa lige, Deres Ekscellence. Ekscellencen morede sig godt i Nat?

Jeg saa' paa Spørgeren, og opdagede nu, at jeg havde fragtet en bekendt fra Karnevalet. Han havde været i en karrikeret Admiralsuniform, og havde vakt Opsigt ved at sige Officererne og Damerne i de elegante Kaféer under Procurazierne adskillige Sandheder, som

havde fremkaldt livlig Applaus hos de civile. En Gondoliere véd Besked med mange Ting. Jeg havde trakteret ham spændt.

Jeg er ikke Ekscellence, Beppo!

Undskyld, Signore; hvad Land kommer De egenlig fra?

Jeg forklarede ham, at det laa langt borte. Han tog sin Hat af, strøg det sorte Haar tilbage, smilede og gjorde en aldeles ugengivelig Haandbevægelse, der maatte udlægges saaledes: Enhver, der kan komme saa langvejs borte fra, og som kan bebo et Værelse og ligge i en Seng i Venedig, maa selvfølgelig være en stor Mand. Bild mig nu bare ikke noget ind!

Ekscellencen morede sig godt i Nat?

Nu smilede jeg.

Vi er ikke vant til Karneval under aaben Himmel, Beppo; og vi har heller ikke den Maskefrihed dér, hvor jeg er fra!

Bravo! (han sagde Bravo til alting.) Jeg saa' Ekscellencen spadsere med den blegrøde Domino, jeg viste ham. Det er den smukkeste Dame i Venedig!

Den Gavtyv. Jeg hørte ham senere sige akkurat det samme til en Ven af mig om en anden Dame. Da jeg gjorde ham opmærksom herpaa, højede han sirligt Overkroppen, strakte begge Armene ud til Siden med fremadvendt Haandflader og sagde:

Der er tusinde rige og fornemme Damer i Venedig. Og de er lige smukke alle sammen!

Ja, kære Ven, jeg tilstaar ærligt, jeg spadserede hin Aften med den blegrøde Domino under Armen. Hvad kunde det nytte, at jeg vilde skrive til Dig om Venedig, naar jeg ikke skrev herom? Lad dem, der vil det og ikke kan andet, gaa fra og til deres Hotel med en rød Bædecker under Armen. Jeg har slet ikke benyttet Bædecker, men derimod Gsel-Fels; og jeg har set mig om paa egen Haand. Derfor har jeg nu dette mægtige, straalende, og dette afdøde, sørgmodige, et uendelig sammensat Indtryk af den forunderlige Stad, og jeg nedlægger det som Tribut for dine Fødder. Et Indtryk, blændende og betagende som Byen var, da Glæden svingede sin Pinjekogle over den; et sørgmodigt, som Byen blev, hver Gang Festblussene slukkedes eller Maanen skjulte sig i Adriaterhavet. Du er menneskelig retfærdig nok til at kunne forstaa, hvor en saadan By maatte virke paa et modtageligt Sind, som *den Gang* i det mindste behøvede saa meget som muligt Indtryk udefra.

Jeg spadserede altsaa med min Domino. Jeg talte daarligt Italiensk, og derfor morede vi os maaske saa godt. Hvem hun var? Umuligt for mig at besvare. Hun var en Dame af Stand og delvis Opdragelse; „fornem og rig“, som Beppo sagde. Jeg saa' hende ikke uden Maske, og da et lakajlignende Individ ud paa Natten nærmede sig hende, tog

hun mit Æresord af mig, at jeg ikke vilde følge efter. Jeg vendte da om og gik tværs over Piazzettaen ned til Vandet, hvor jeg naturligvis stod og udtømte mig i Gisninger og svor for mig selv paa, at hun maatte være meget smuk. Jeg beholdt hendes Vifte, og jeg haaber nu for mig selv, at hun i det mindste maa være rig nok til ikke at savne den.

Jeg tilbragte flere Dage i Rad med at ro omkring i de snævre Kanaler og kigge op til alle de Balkoner, hvor en slank, bleg Skikkelse stod og plukkede en Oleandergren itu ud over Rækværket. Jeg samlede den første Dag næsten en hel Baadfragt sammen af disse Blade, som faldt ned i Vandet, og jeg viftede mig saa uførtredent med min Vifte, hver Gang nogle af disse store, mørke Øjne gled ned over mig, at Øjnene til sidst fra deres melankolske Ligegyldighed gik over til Smil, og Beppo, som roede Gondolen, raabte: Fortræffeligt!

Endelig opdagede jeg, under en saadan Attitude, at en Fotograf, som stod oppe paa en Bro med sit Apparat, var i Begreb med at tage mig af. Det kølnede min Iver, og jeg var heibredet for den Gang.

Men jeg er ganske sikker paa, at Beppo, den Slyngel, vidste nogen Besked. Og havde jeg f. Eks. haft et Par hundrede Francs til overs ... dog, hvorfor fortælle Dig disse Taabeligheder? saa meget mere som de maa ses under hine Dages Belysning og hine Dages Omgivelser. Man maa virkelig have været med til Karneval i Venedig for at kunne høre paa Fortællinger derom.

Det var *Livet*, Du spurgte om. Du vilde have at vide, hvor der levedes; og jeg svarede: paa Markuspladsen. Det er virkelig heidigt, at alt *Livet* koncentrerer her. Jeg behøver da blot at give Dig et Billed af *Livet* paa denne Plads, saa har Du hele mit Brev, Enden og Begyndelsen med det samme. Det vilde, det forsikrer jeg Dig, ogsaa være vidtlevtigt, trættende og — maaske — lidt uforsigtigt, at søge *Livet* omkring i de snævre Kanaler, i de øde Paladser, hvor kun nu og da ved Aftentider et Lys glimter gennem Sprækken paa en Balkondør, og hvor man skal have en fast Haand, et uførtredet Hjerter og Kommando over sine Nerver for at trænge ind — selv om man er ventet.

Markuspladsen, den store, fælles Familjesal, er om Dagen næsten lige saa overladt til sig selv som en hvilken som helst anden Plads i den sunkne Stad. En og anden Skikkelse, med Kæppefligen smidt op over venstre Skulder, kommer drivende som en doven Fisk paa Fiskegrunden, mere baaren af Strømmen end følgende en bestemt Kurs. En fem, seks saadanne Fiske mødes, snuser lidt til hverandre, og forsvinder hver i sit Hul. Men naar den synkende Sol har taget

den sidste Afsked med Kampanilens højeste Top, naar Skyggen har lagt sig over hele Pladsen, og naar Mosaikerne i Markuskirken Portaler kun glimter dæmpet som Stjernerne langt nede imod Horisonten, saa fyldes lidt efter lidt Buegangene rundt omkring i den store Sal med Gæster. Endnu er det en mørk, utydelig Skare, hvis Summen lyder dæmpet, lige saa vel som Fodtrinene, hen over de polerede Fliser. Men paa én Gang tændes den lange, dobbelte Række af Gaskandelabre ude paa Pladsen, Salen bliver glimrende oplyst, og som med ét Slag gaar det nu løs paa Latter, Samtale, Spadsere og Fremvisen af al den Rigdom og moderne Elegance, blandet med al den Armod og maleriske Fattigdom, som den sølsomme By indeholder.

Det er det kunstige Lys, der lokker disse besynderlige Væsener ud af deres dagsky Opholdssteder. Jeg har bestandig, hver Gang Tidspunktet kom, hvor Markuspladsen illumineredes, tænkt paa det store Nordsefiskeri, hvor en klart brændende Lanterne danner Midten af det Net, der sænkes ned paa Havets Bund. Tusinder af Fisk strømmer i det Øjeblik til, smaa og store, skønne og hæsle, et Virvar af alle mulige fantastiske Former, der beskinnes af det blændende Lys.

De pudrer sig stærkt, disse Skønheder med den sorte Mantille hæftet i Nakkekammen, med de utrættelige Vifter, og med Spidserne af de smaa, blanke Sko uafslædt tittende ud under den fortil korte Kjole med det fejende Slæb. De ville ikke nøjes med deres morbidezza; de véd, at det stærke Gaslys, der falder over det glinsende Pudder, forøger den troldomsagtige Effekt af dette sygeligt sunde, som den sorte Mantille indfatter og som staar i Pagt med Arkitekturen rundt omkring. Den første Aften betages den fremmede aldeles. Det svimler for ham; han sammenligner, hvad han om Dagen spredt og enkeltvis har set paa en Balkon, med hvad der nu bølger ham forbi i Grupper, med hvad der nu tænder ham i Møde fra Øjne, som han kun troede kunde stirre livstrætte ned i stillestaaende Vand. Er der da to Byer, to Verdener i denne ene? og hvilken er den rette? — Han beroliges efterhaanden. De hører fuldstændig sammen som det kolde, blanke Bæger og den ildfulde Drik. Naar nogen Tid er gaaet, ønsker han i sit stille Sind, at Skønhederne fra Markuspladsen vilde gaa hjem og vaske sig.

Der er andre Gæster i Salen, som i Længden interessere mere end Mantillerne og Vifterne. De pudrer sig ikke; de har lejret sig omkring selve Kandelabrene eller om de herligt ciselerede Fodstykker paa de store Flagstænger udenfor Markuskirken Portaler. De skjuler den gamle Mesters herlige Arbejder, de i Bronzen udnævdede Figurer, men de er selv saadanne i Bronze støbte Figurer, halvnøgne Mænd,

Kvinder og Børn, rolige, plastiske Figurer, der lader Aftenens milde Brise og de flagrende Gasblus vilte hen over deres Hoveder. De er som sprungne ud af disse Omgivelser; Historien er draget hen over dem, uden i det væsentlige at forandre dem. De sidder paa deres egen Grund; denne Plads tilhører dem, netop fordi de ikke ejer saa meget, at de kan købe dem Tag over deres Hoved og Leje for deres Krop andet Steds. De ser uden Misundelse paa Promenaden under Buegangene. Promenaden er ikke nordisk forslugen, den frister ingen onde Instinkter. Den Kop Kaffe, som drikkes inde under Buegangene, kan Manden ved Flagstangen købe sig for den Skilling, som han har tigget af den fremmede. Han er Markuspladsens Barn; han fødes af det offentlige ligesom Duerne, de berømte St. Markusduer, der er til lige saa megen Gavn og til lige saa megen Pryd, som Venedigs adelig fødte Proletar.

Og naar saa Sværmen er forbi og Gasblussene er slukkede, saa bliver det undertiden Maaneskin i Venedig. Maanen behøver Ro og Fred for at kunne virke. Og hvorledes kan saa ikke Maanen skinne i Venedig! Tænk Dig at have en Bygning som Dogepaladset at skinne paa! Forestil Dig det højtideligste, det mest fe- og sandeagrige, og Du kommer dog ikke Sagen nær. Forestil Dig helst en Skov. Tænk paa en Nat, hvor Du er traadt ud af en Skov og har haft Søen liggende udstrakt for Dig. Tænk paa, hvor højtidelig stort alt var, som baaret paa stærke Piller; tænk paa, hvorledes Løvmasserne syntes at svæve i Luften og dog føltes som noget fast, massivt, der vekslede med skinnende hvidt og dybe, mørke Skygger. Tænk paa, hvor Himlen syntes saa løftet, saa umaadelig ophøjet, netop fordi alt syntes at strække, at løfte sig, at ville ud af sit Hylster, at ville slaa med store Vinger, der drev Masserne op efter, op efter. Tænk paa Maanens Glans over Søen, der bestandig vilde have Dig ud til sig. Tænk paa ... ak, kære Søster, jeg har oplevet en saadan Maaneskinsnat i Venedig, som jeg kunde beskrive i et Digt, i Toner ud fra en stor, slumrende Skov. Den Nat skrev jeg et Digt i Venedig, som kom min Stemning saa nær, at det endogsaa, da jeg vaagnede om Morgenen og gennemlæste det, bragte mig til at sove ind igen og drømme Natten om igen, — og det skal der meget til, for at et Digt kan gøre. Der er en ubeskrivelig Mængde af dragende Længsel i en saadan Nat, og den er ikke ganske sund. Luk Du nu derfor ganske rolig dette Brev og dine Øjne. Jeg selv har endnu en Smule at bestille. Jeg tager ud af min Skuffe et Instrument, som hedder en Fil. Med dette Instrument bearbejder jeg hint Digt, at det kan blive rigtig skinnende og blankt. Filens Lyd har en velgørende Klang; det vil Du maaske næppe tro. Den holder Sentimentaliteten borte. God rolig Nat.